

Dadansoddi ar gyfer Polisi



Analysis for Policy

Ymchwil gymdeithasol
Social research

Number: 07/2010

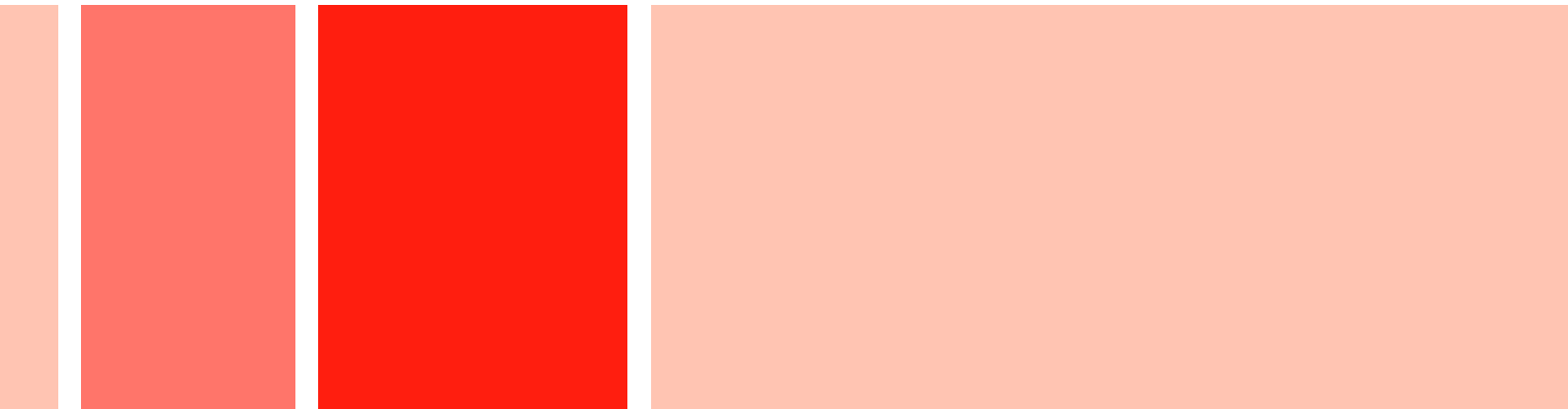


Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

www.cymru.gov.uk

Gwerthuso Cynllun Cymorth Pontio (TSS)

Crynodeb Gweithredol



Gwerthuso Cynllun Cymorth Pontio (TSS)

Crynobed Gweithredol

2010

**Mike Maguire, Katy Holloway
(Prifysgol Morgannwg)**

**Mark Liddle, Fionn Gordon, Paul Gray, Alison Smith, Sam
Wright
(ARCS Cyf)**

Barn yr ymchwilydd a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid yw Llywodraeth Cynulliad Cymru'n rhannu'r farn honno o reidrwydd

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch ag: Robert Willis

Yr Is-adran Ymchwil Cymdeithasol

Llywodraeth Cynulliad Cymru

Parc Busnes Rhydycar

Merthyr Tudful

CF48 1UZ

Ffôn: 01685 729138

Ffacs: 01685 729546

Ebost: robert.willis@cymru.gsi.gov.uk

Ymchwil Gymdeithasol Llywodraeth Cynulliad Cymru, 2010

© Hawlfraint y Goron 2010

Talfyriadau

CARAT	Gwasanaethau Cwnsela, Asesu, Cyfeirio (referral), Cyngori a Gofal dwy'r broses
CJIT	Timoedd Integredig Cyfiawnder Troseddol
DIP	Rhaglen Ymyriadau Cyffuriau
DIR	Cofnod o Ymyriadau Cyffuriau
ECL	Trwydded Diwedd Cyfnod yn y Ddalfa (End of Custody Licence)
G4S	Group 4 Securicor
HMP	Carchar ei Mawrhydi
NOMS	Gwasanaeth Cenedlaethol ar Reoli Troseddwy
OASys	System Asesu Troseddwy
OGRS3	Graddfa Ail-gollfarniadau'r Grŵp Troseddwy (ddiwygiedig)
PGA	Ymgynghorydd Grŵp Cymheiriaid
SSOM	Mesur Canlyniad Gwasanaethau Cymorth
TSS	Cynllun Cymorth Pontio
LICC/WAG	Llywodraeth Cynulliad Cymru

Crynodeb Gweithredol

Cynllun Cymorth Pontio (TSS), prosiect Cymru gyfan a arianwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru yw un o'r cynlluniau monitro mwyaf a'r un sydd wedi'i sefydlu hiraf ar gyfer cyn garcharorion yn y DU. Mae'n cynnig cymorth 'ochr arall y porth' i garcharorion byrdymor benywaidd a gwrywaidd sydd â phroblemau camddefnyddio sylweddau. Caiff y cynllun ei redeg gan Wasanaethau Cyfiawnder Group 4 Securicor (G4S), sy'n delio â Gwent, De Cymru a Dyfed Powys gydag wyth mentor, a CAIS/Nacro Cymru, sy'n delio â Gogledd Cymru gyda thri mentor ac yn cyflogi gweithiwr mewngymorth yn HMP Altcourse. Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canlyniadau gwerthusiad a gynhaliwyd yn 2008-09 i asesu TSS yn nhermau ansawdd ac effeithiolrwydd prosesau ac arferion ei sefydliad a'i effaith ar y grŵp cleientiaid. Y prif ganfyddiadau:

- Dros gyfnod o bum mlynedd, mae TSS wedi datblygu model arfer effeithiol iawn. Erbyn hyn mae ei rheolwyr a'r mwyafrif o'i fentoriaid yn bobl brofiadol, medrus iawn gyda chysylltiad cadarn gydag asiantaethau eraill. Roedd adborth budd-ddeiliaid allanol yn bositif iawn ar ansawdd ei waith. Ystyriwyd bod y Cynllun yn adeiladu ymddiriedaeth a pherthynas gefnogol gyda'i gleientiaid, yn llenwi bylchau pwysig mewn gwasanaethau ar gyfer cyn-droseddwyd (yn cynnwys darparu cymorth ar gyfer y grŵp sydd â phroblemau alcohol, grŵp sydd wedi'i esgeuluso i raddau) a chyflawni rôl 'pontio' drwy gynorthwyo ac annog troseddwyd i ymgysylltu ag asiantaethau eraill.
- Efallai mai cyfraniad pwysicaf TSS i adleoli carcharorion yw eu helpu i 'bontio' yn ystod y dyddiau cyntaf tyngedfennol ar ôl iddyn nhw gael eu rhyddhau o sefyllfa ansefydlog i un lle gallan nhw ymglymu'n ystyrlon gydag asiantaethau a allai eu helpu i adeiladu ffordd o fyw mwy sefydlog a chychwyn symud oddi wrth y bywyd o droseddu a chamddefnyddio sylweddau.
- Mae TSS, nid yn unig wedi cwrdd â'i dargedau cyfeirio ond mae wedi cyflawni cyfraddau cyswllt uchel iawn ar ôl i garcharor gael ei ryddhau o'i gymharu â chynlluniau mentora gwerthuso (cwrdd â 56% o gleientiaid wyneb yn wyneb tu allan i'r carchar o leiaf unwaith, 39% ddwywaith neu fwy ac 18% o leiaf chwe gwaith). Mae ei fentoriaid hefyd yn parhau i weithio'n ddyfal gyda chyfran o gleientiaid am gyfnodau hyd at tri mis.
- Nodwyd nifer o feysydd lle gellir gwella, yn arbennig ehangu astudiaeth o garcharorion byr dymor yng Nghymru ar draws gwahanol sefydliadau, gwella systemau ac arferion cadw cofnodion ac adeiladu cysylltiadau strategol gydag asiantaethau eraill.
- Gan ddefnyddio data Cyfrifiadur Cenedlaethol yr Heddlu, cymharwyd cyfraddau ail-gollfarnu dros ddwy flynedd holl gyfranogwyr TSS dros 21 oed a gafodd eu rhyddhau o amrywiaeth o garchardai yn ystod 2004-6 â chyfraddau sampl o garcharorion tebyg (h.y. carcharorion gwrywaidd byr dymor gyda phroblemau cyffuriau sylweddol) a oedd i mewn yn HMP Parc yn ystod yr un cyfnod ond heb gymryd rhan yng Nghynllun TSS. Amcangyfrifwyd cyfraddau ail-gollfarnu y ddau grŵp, gan ddefnyddio Graddfa ddiwygiedig Ail-gollfarnu Grŵp Troseddwyd (OGRS3), rhagfynegydd safonol aildroseddu a ddefnyddir

gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder. Gan fod OGRS3 yn seiliedig ar ffactorau risg statig ac felly ddim yn ystyried problemau cyffuriau, addaswyd y rhagfynegiadau hyn yn seiliedig ar ddata OASys, (System Asesu Troseddwyr cenedlaethol) y darparodd y Wweinyddiaeth Gyfiawnder ar ein cyfer.

- Ni chafwyd gwahaniaeth sylweddol mewn cyfraddau ail-gollfarnu rhwng cyfranogwyr TSS cyfan a'r sampl cymharu, cyfraddau'r ddau grŵp yn agos at y cyfraddau a ragwelwyd. Fodd bynnag, pan rannwyd y cyfranogwyr yn grwpiau llai, yn ôl faint o gyswllt wyneb yn wyneb roedden nhw wedi'i gael gyda mentoriaid ar ôl iddyn nhw gael eu rhyddhau, daeth rhai gwahaniaethau eithaf pendant i'r amlwg. Yn benodol, ail-gollfarnwyd y rhai â 2-6 o gysylltiadau ar gyfradd is o lawer (71%) na'r grŵp cymharu (77%) nac ychwaith cyfranogwyr TSS nad oedd wedi cadw cysylltiad (83%) er gwaethaf bod y cyfraddau a ragwelwyd ar gyfer y tri grŵp yn debyg.
- Er nad yw hyn yn dystiolaeth derfynol bod mentora TSS yn cael effaith ar gyfraddau ail-gollfarnu (efallai, er enghraifft, bod fwy o gymhelliad gan y troseddwyr hynny a gadwodd gysylltiad i ymatal rhag troseddu na'r rhai a gollodd gysylltiad yn gynnar) , mae hyn yn debyg iawn i ganfyddiad Probation Resettlement Pathfinders (Clancy et al. 2006). Felly mae'n cefnogi'r ddadl ymhellach bod 'parhad perthynol tu hwnt i'r porth', sy'n cael ei gynnal am o leiaf ychydig o gyfarfodydd ar ôl iddyn nhw gael eu rhyddhau, yn elfen bwysig o arferion adleoli effeithiol (Maguire & Raynor 2006; Lewis et al. 2007) .
- Casglwyd data ystadegol i fesur y 'pellter a deithiwyd' gan gyfranogwyr TSS o ran taclo anghenion criminogenig a fyddai'n cynhyrchu trosedd megis cyflogaeth, tai a chamddefnyddio sylweddau. Mae'r dystiolaeth yn awgrymu bod cyfran gweddol fawr o gyfranogwyr TSS wedi gwneud cynnydd yn y meysydd hyn. Roedd hefyd dystiolaeth o ymglymiad uchel o gleientiaid a 'phontio' effeithiol i wasanaethau eraill.

Ystyriwyd nifer o faterion proses mwy effeithiol. Cafwyd bod:

- Sefydlu a pharhau i hyfforddi mentoriaid yn eang ac yn gyffredinol briodol
- Mentoriaid yn gyffredinol yn teimlo eu bod yn cael eu cynorthwyo'n dda yn eu rôl ac er gwaethaf y pellter mawr rhwng rhai mentoriaid a'u rheolwyr prosiect, roedd pob un yn hyderus bod y cymorth yn hygyrch pan oedd ei angen.
- Yr atgyfeiriadau yn gyffredinol briodol o ran y grŵp targed (merched a dynion byrdymor gyda phroblemau camddefnyddio sylweddau). Mabwysiadodd dwy gangen y Cynllun wahanol bolisiâu o ran carcharorion gyda phroblemau cyffuriau Dosbarth A tra bod tîm G4S yn gweithio o fewn y grŵp hwn, fe wnaeth Nacro/CAIS eu gadael i dîm DIP (a reolir hefyd gan Nacro) a chanolbwyntio ei ymdrechion ar y rhai â phroblemau alcohol neu broblemau cyffuriau sydd wedi ymwreiddio llai.
- Systemau cyfeirio yn HMP Parc ac Altcourse, lle mae gan dwy gangen y Cynllun gysylltiadau agos a phresenoldeb cyson yn gweithio'n dda ond roedd

systemau dros y rhai wedi eu cyfeirio o garchardai eraill yn anghyson ac angen eu hatgoffa yn aml.

- Rhai problemau wrth geisio cael gwybodaeth am risg gan garchardai yn cyfeirio cleientiaid oedd yn golygu bod rheolwyr a staff yn 'mynd ar eu hôl'. Yn ddelfrydol cytunir ar lefel strategol gyda charchardai lle byddai gwybodaeth o'r fath yn cael ei throsglwyddo yn rheolaidd.
- Nifer o enghreifftiau gwych yn bodoli o gydweithio mewn partneriaeth a pherthynas dda rhwng mentoriaid a staff asiantaethau eraill, ond canfuwyd angen am berthynas mwy strategol gydag asiantaethau statudol yn arbennig, gan gynnwys cytundebau mwy ffurfiol ar, er enghraifft gweithdrefnau cyfeirio er mwyn sicrhau nad yw'r rhain yn dibynnu'n ormodol ar berthynas wresog rhwng unigolion.

Nodwyd y canlynol fel enghreifftiau clir o arferion da:

- Gwaith 'Mewngymorth'
- Darparu dull o'u casglu tu allan i'r pyrh
- 'Allgymorth pendant'
- Rhwydweithio lleol
- Gwella ymglymiad troseddwr gyda gwasanaethau cymorth
- Ymglymiad Ymgynghorwyr Grŵp Cymheiriaid
- Ffocws y Cynllun ar alcohol

Yn olaf, cododd yr ymchwiliad nifer o 'gwestiynau ar gyfer y dyfodol':

- Pa mor denau dylid taenu'r cymorth? Yn gyntaf, a ddylid gwneud mwy o ymdrech i recriwtio cyfranogwyr o ystod ehangach o garchardai (a fyddai'n golygu ymdrech sylweddol i sicrhau nifer gymharol fechan o atgyfeiriadau) neu a ddylid canolbwyntio ymdrechion yn bennaf ar y carchardai sy'n dal y nifer fwyaf o garcharorion o Gymru? Ac yn ail a ddylid cyfyngu lefel y mentora i un cyfarfod yr wythnos, dweder, ac am uchafswm cyfnod o dri mis ar ôl iddyn nhw gael eu rhyddhau? Neu a ddylai'r Cynllun gael ei arwain fwy gan y cleientiaid eu hunain fel y gall y troseddwr sy'n dymuno derbyn cyfnodau mwy dwys o gymorth neu gyfnodau ymestynnol o gymorth gael mwy o sylw nag eraill a/neu barhau i gael eu mentora am gyfnodau hirach?
- A ddylid ehangu TSS a'i wneud/neu ei wneud yn wasanaeth brif- ffrwd? Roedd rhai a holwyd yn dadlau y dylid cynnig gwasanaethau TSS nid yn unig i fwy o garcharorion ond i gategorïau eraill o droseddwr, gan gynnwys y rhai ar 'remand' neu ar orchymyn gwasanaeth cymuned. Roedd eraill yn teimlo y byddai cleientiaid yn elwa o weithgareddau mwy strwythuredig. Cododd hyn y posibilrwydd o TSS yn datblygu'n wasanaeth prif ffrwd, efallai'n cynnwys integreiddio agosach a chyd gomisiynu gwasanaethau TSS gyda gwasanaethau asiantaethau eraill megis y DIP a'r Gwasanaeth Prawf. Er bod

staff allweddol TSS yn awyddus i sicrhau sail ariannol cadarnach i'r gwasanaeth, roedden nhw'n wylidwrs o ddatblygiadau fel hyn, yn ofni y gallai'r Cynllun golli ei gymeriad unigryw a chael ei 'lethu' gan sefydliadau mwy gydag agendau a blaenoriaethau gwahanol. Y farn gyffredinol oedd y dylid fod yn bwyllog wrth ymestyn, a'r flaenoriaeth gyntaf ddylai fod i gadarnhau'r ariannu a'r cytundebau partneriaeth presennol.

- A all y Cynllun ddefnyddio'i brofiad i helpu ddatblygu nod ac ymarferiad yr athroniaeth o fentora ym maes adfer troseddwyr? Er iddo gael ei grybwyll droeon mewn dogfennau strategol fel ffurf addawol o ymyrraeth, cyfyngwyd ar ei ddefnydd yn bennaf i brosiectau bach byr eu hoedl yn amrywio o athroniaethau a dulliau o weithio. Gall fod gan gynllun mor brofiadol â TSS y potensial i fynegi a rhannu dull clir o weithio (gyda 'model cydlynol ar gyfer newid' – gyda thystiolaeth sydd, gobeithio yn dangos, ei fod yn effeithiol) a fyddai'n dylanwadu ar arferion drwy'r wlad.

